N. 38.

KURYER LITEWSKI

w WILNIE DNIA 12. Maja V. S. ROKU 1806.

ROSSYA.

S. PETERSBURG VS. 4 Maia. Leibgwardyi Siemionowskiey Kapitani Wołkow, Pośnikow, zostali Półkownikami. GM. Skałow do służby przyięty będzie Szefem Irkutskiego półku dragonii: GM. Głuchow kommendantem Szosteńskiey fabryki prochowey; Półkownik Reslein Kazańskiey. Przez wzgląd na zasługi Hetmana wielkiego Xięstwa Multańskiego Sturzy, w Rossyiskiey służbie aktualnego stanu Konsyliarza, córka iego Alexandra będzie damą u dworu. Były Kapelan Carskiey familii Gruzińskiey, Protoierey Jesey otrzymał krzyż złoty z łańcuhem złotym.

Handel Taganrogski w r. prz. znaczny wzrost otrzymał. Zawinęło do portu okrętów 337, to iest Rossyiskich 187. Tureckich 85, RP. 7 wysp 24, Austryackich 22. Raguzańskich 13, Neapolitańskie 2. Angielskich 4. Towarów przywieziono z zagranicy r. 1804 za 2 mil. 529 t. rubli; w r. zaś 1805 za 2 mill. 694 t. Wyprowadzono z Taganrogu towarów za granicę r. 1804 za 1 mill. 966 t. rubli; r. zaś 1805 wyprowadzono za 2 mill. 871 t.

TURCYA.

BELGRAD 28 kwietnia. Potwierdziła się zupełnie wiadomość niepomyślna Muzułmanom, o porażeniu pierwszey woyska ich dywizyi nad Drawą; tryumfuią w obozach zbuntowani Serwianie, oświadczaiąc głośno radość z tak wielkiego powodzenia; naczelnicy wmawiaią ludowi, że równym sposobem złamać męztwo potrafi dalsze przeszkody. Czerny Sabacz przyciska, i dawnoby został panem twierdzy nie naylepiey opatrzoney, gdyby mógł przedsięwziąć oblężenie porządkiem u Europeyczyków zwyczaynym. Głod podobno ieszcze nie rycho broń wytrąci z rąk Turkom, którzy ponieważ utrzymuią się tak długo, zapewne nie doznaią wielkiego niedostatku żywności, iak w Belgradzie Jańczarowie i Kersylianie.

Namiestnicy Czernego Mładen i Hławacz z dywizyami swemi znayduią się w okolicach Nissy, częścią dla uważania obrótów armii Ottomańskiey, która ma przybyć, częścią dla połączenia się z Chrześcianami prowincyi Widdińskiey i Bulgaryi, gdyby powstać mieli. O Passwanie Oglou powieść odnowiono, że do stolicy swoiey powrócić nie mogąc dla buntu powszechnego, zbiera posiłki w okolicach na odzyskanie oney. To pewnieysza, że Jussuf Basza 150 t. żołnierza chce prowadzić przeciw rokoszanom zachodnim. W obozach iego kwitnie porządek, iakiego z dawna Turcy nie widzieli. Twierdze Brailów, Jzmayłów, Bender, Chocim w żywność i ammunicyą opatrzono. Jednak w samey Romelii, którą licznym żołnierzem dziś napełnia Jussuf, niema bezpieczeństwa dla podróżnych; rozboynicy napełniaią gościńce; dotąd kuryerowie morzem do Warny udawać się muszą, ztąd przez Wołoszczyznę do Austryackich kraiów; iak uczynił niedawno Roux sekretarz Francuzki, od Reis Effendego tabakierą kosztowną obdarzony. Angielski zaś poseł Drummond wkrótce maiący opuścić Constantinopol, morzem do oyczyzny powracać będzie. Serwianie woysko swoie powiększyli nad Drawą, spodziewaiąc się, że Turcy na drugim brzegu stoiący, przeprawiwszy się powtórnie z większą siłą, posiłkować zechcą rodaków oblężonych w Sabacz.

AUSTRYA.

WIEDEN 7 Maja. Cesarz przesyłaiąc do Paryża podarunki zwyczayne z okoliczności podpisanego traktatu w Presburgu dla Ministrów Francuzkich, przyłączył inne dla niektórych lekarzów i Chirurgów armii Napoleona, którzy bawiąc w stolicy naszey, przyłożyli się do urządzenia szpitalów mieyskich. Baron Hackelberg otrzymał dostoyność Gubernatora Austryi wyższey. Gdy nadeszła wiosna, powiększył się niedostatek żywności. W takim przypadku i powszechney potrzebie, Magnatowie, inni obywatele Królestwa Węgierskiego nie przestaiąc na ofiarach iuż złożonych, coraz nowe przesyłaią posiłki w zbożu, bydle i pieniądzach.

D. 10 Maja. Kompania wschodnio Indyiska Angielska lądem gońca przysłała z Calcutty, który niedawno przez naszą stolicę pośpieszył do Londynu z doniesieniem, że z Holcarem i wielo innemi XX. stanoł pokóy, pod warunkami dla zwycięzców zyskownemi.

Franciszek z Arcy X. Karolem wkrótce podróż przedsięwziąć maią do Austryi wyższey, Carinthii, Saltzburga, dla oglądania mieysc wybranych przez Arcy X. Jana z inżenierami, gdzie maią być zakładane twierdze na zasłonę nowych granic Monarchii Austryackiey. Tymczasem formuie się milicya Wiedeńska; do uformowania podobney w prowincyach rząd czyni przygotowania. Chorągwie, które pierwsza z rąk Cesarzowey otrzymała, poświęcono wczora obrządkiem uroczystym. Dopełniać regimentów uszczuplonych podczas ostatniey kampanii nie kazał Arcy X. Generalissimus, dopóki nie odebrał wiadomości dokładney, iak wiele żołnierzy poymanych powróci z niewoli Francuzkiey. Pokazało się, że ich liczba nad mniemanie iest mnieysza. Wielu z chorob umarło, wielu z pod straży rozeszło się na wszystkie strony. Pozostali będąc iuż w drodze, niektórzy blizko granic oyczystych, iak wiadomo, zatrzymać się musieli; lecz po ułatwieniu trudności, słychać iż otrzymali pozwolenie kończyć drogę. Na dopełnienie zaś w półkach liczby przepisaney żołnierza, zalecono prowincyom dostarczać ludzi konskrypcyą zaiętych.

Umarł w naszey stolicy GL. Lattermann, męztwem wsławiony na kampaniach Francuzkich. Proces G. Mack nie ukończony; miał ten wodz wydać pismo dość obszerne, w którém usprawiedliwia swóy postępek. Na X. Aversberg, iak mówią, wypadł wyrok surowy; lecz ogłoszony nie iest. GL. Brady tu przybył z Albanii. Gdy w szpitalach naszych zmieyszyła się znacznie liczba chorych żołnierzy, wszystkie z aptekami polowemi kazał rząd przywrócić do stopnia, na którym podczas pokoiu zostać powinny. Francuzki G. Andreossy z podróży krótkiey do Węgier powróciwszy, pożegnał Cesarza, otrzymał tabakierę z portretem Monarchy, i iedzie do Paryża.

Handel i żegluga Austryacka na odnodze Adryatyckiey nie doznaią żadney przeszkody od woiuiących Mocarstw; porty Fiume i Trieste wiele na tém zyskały; lecz Wenecya i inne miasta żołnierzem Francuzkim osadzone wszystko tracą; żaden z nich statek wynisć nie może pod żagle bez niebezpieczeństwa, iakoż wiele iest poymanych. W zbroiowni Weneckiey rząd nowy nic ieszcze nie uczynił ku obronie; czasu długiego potrzebuie wystawienie eskadry zdolney ukazać się na morzu; tymczasem G. kommenderuiący Miollis rozkazał Agentowi RP. 7 wysp ziednoczonych ustąpić z miasta; wkrótce ma być oney zapowiedziana tamże woyna, i dane pozwolenie korsarzom na szukanie zdobyczy. Żołnierz Francuzki dotąd małemi dywizyami ciągnąć nie przestał przez okolice Triestu do Dalmacyi, z kąd ma przechodzić do Larta, Prevesa, Vonitza. W Braunau wszystko iest na dawnym stopniu; powiększaią się twierdze, założone magazyny, sprowadzona artyllerya. Niedawno Soult z Passau przybyły, gdzie zamek Neuhaus obwarować kazał, ogląda przygotowania uczynione do obrony. Lecz

po ułatwieniu wiadomych trudności o dzierżawę Albanii, słychać że Francuzi swoie magazyny z Braunau przeprowadzić maią do Dalmacyi; tamże za G. Marmont następować będą Soult i Ney z dywizyami swoiemi.

Sprawa fałszuiących bankocetle Wiedeńskie ukończona w Strasburgu. Ludzie ci naprzód w Marseille założyli siedlisko. Rząd Austryacki i Francuzki wiedziały dobrze o tém, maiąc pod okiem dowody niewątpliwe; nawet aresztowano wiele osob podeyrzanych; iednak przez czas długi nie docieczono taiemnicy; nakoniec wyświecił ią przypadek. Sprawcami złego byli 2 bracia Mullerowie, Dattrin, Verson, André, Tissot. Ci corocznie ze Francyi przyieżdżeli na wielkie iarmarki do Lipska i Frankfortu, dla pozbycia się zfałszowanych papierów. W Niemieckich Miastach znaleźli wielu Żydów, którzy im dopomagali w tém dziele, mianowicie zaś wprowadzać bankocetle owe do prowincyi Austryackich. Pilnie zważaiąc wszystkie okoliczności, rząd Francuzki śledzić kazał wyliczonych ludzi, z domysłu, że tak częste ich podróże do Niemiec nie były daremnemi.

Naostatek r. 1802 ieden z złoczyńców sam przedał bankierowi Lipskiemu Lochr bankocetlów Wiedeńskich znaczną summę. Ten postrzegł zdradę, nie doniosł iednak zwierzchności, i złoczyńcę aresztować nie kazał, gdyż ten udał zręcznie, że sam iest oszukany, i do odkrycia fałszerzów potrzebuie czasu, a naybardziey milczenia. Jakoż wkrótce doniosł bankierowi z Frankfortu, że ma nadzieię odkrycia prawdy. O tem przestrzeżony rząd Austryacki i Francuzki, pilniey ieszcze śledził ludzi podeyrzanych. Po nieiakim czasie drugi złoczyńca, który nieraz przedawał fałszywe bankocetle w Lipsku, tamże poznany i poymany został. Ten iuż obiawił spolników. Wiadomy wyrok sądu Strasburgskiego; fałszerze i pomocnicy ich rodem Austryacy, po karę zasłużoną tu przybyli.

HISZPANIA

MADRID 14 kwietnia. Po śmierci nieodżałowanego Graviny, Król Katolicki żadnemu ieszcze z Admirałów Hiszpańskich nie oddał kommendy naywyższey flott swoich; wybor zawieszony iest między Grandellaną i Salcedo. Tymczasem w portach Cadix, Ferrolu, Vigo, Corunna, X. Pokoiu z pośpiechem uzbraiać każe okręta i fregaty po tylu klęskach pozostałe, maytków zaciągaiąc po nadmorskich prowincyach. W Cadix iest gotowych do żeglugi 5 Hiszpańskich, 2 tylko Francuzkie okręta lin. pod Adm. Rosilly; 4 nasze nowe uzbraiać zaczęto, tyleż maią ieszcze Francuzi potrzebuiących długiey naprawy; cała więc potęga zprzymierzeńców w tym porcie wynosi 15 okrętów lin. Lecz gdyby nawet wszystkie wyprowadzić na morze potrafiono, nie mogą zwyciężeni śmiało zayrzeć w oczy zwycięzcom w przewyższaiącey liczbie krążącym, ani cokolwiek ważnego przedsięwziąć, nie połączywszy się wprzód z eskadrami w Carthagenie, Toulonie, Genui uzbroionemi. Co równie rzeczą zdaie się niepodobną do wykonania, dopóki Collingwood nie oddali się od Gibraltarskiey ciaśniny.

Niedawno ten wodz nieprzyiacielski od flotty swoiey odłączonemu Adm. Sidney Smith rozkazał płynąć ku wschodowi. Jakoż odpłynoł z okrętem Pompée od 84 armat, 2 fregatami, 7 statkami przewozowemi, 2 bombardyerskiemi z Gibraltaru. Nie wątpiemy, że do Malty zmierza lub Sycylii na obronę tey wyspy, którey lądowaniem grożą Francuzi. Słychać, że nasz Monarcha bratu swoiemu Ferdynandowi 4 ofiarował płacić corocznie półtora milliona piastrów. Jnni rozumieią, że podróży Sidneia celem nie iest Malta i Sycylia, lecz Alger. Wiadome zatargi Deia z rządem Angielskim, iak dumnie barbarzyniec zuchwały niedawno kazał z kraiu swoiego ustępować Konsulowi Brytańnii W. pod wymyślonym pozorem. Ukaranie iego ma być zlecone Sidneiowi. Przypomną Afrykanie, iak ich miasto w 17 wieku obrócił w perzynę Adm. Angielski Blacke, i lękaiąc się odnowienia strasźliwych przykładów, skłonią się do myśli spokoynieyszych.

X. Brezylii Regent Portugalski zwiedza teraz granice Królestwa swego, oglądaiąc pilnie twierdze któremi kray iest zasłoniony. Dawno upadła pogłoska, o zgromadzeniu woysk Hiszpańskich w Andaluzyi, dla naiechania sąsiadów naszych. W. Jnkwizytor Don Arce został Patryarchą Indyiskim. Małżonka następcy tronu przychodziła do zdrowia, lecz wkrótce odpadła w dawną niemoc. Handlu żadnego nie mamy z osadami naszemi w Ameryce; żaden okręt od czasu dawnego ztamtąd nieprzybył do Europy; leżą nieużyte skarby niezmierne w Havanie, Veracruz, Mexico, Limie, Buenos Ayres, Carthagenie, iak leżały od r. 1796 do 1802. podczas woyny przeszłey z Anglikami; iednak niedostatku gotowizny nie czuiemy wielkiego; papiery nie zewszystkiém upadły. Przypisać to trzeba nieostygłey gorliwości możnieyszych obywatelów Hiszpanii Europeyskiey, świeckich i duchownych, którzy mnogiemi i wspaniałemi ofiarami własnego zbioru, skarb publiczny zasilać nie przestaią w trudnym czasie.

PRUSSY.

BERLIN 13 Maja. Mieliśmy niedawno wiadomość, iż na rozkaz Króla Gustawa Adolfa Szwedzi nie tylko zatrzymali Pruskie statki w portach Pomorskich będące, aleteż port nasz Swinemunde zamkneli; lecz ostatnia powieść prawdziwa nie iest. Woyska nasze stoią w gotowości zupełney do ruszenia. D. 1 Maja Arcy X. Ferdynand były Elektor Saltzburgski wiechał do nowey stolicy Wurtzburga przy odgłosie armat, i wesołych okrzykach całego ludu. Magistrat klucze od bram podawał. Nazaiutrz przybył Arcy X. Leopold syn Elektora.

FRANCYA.

PARYZ 5 Maja. Trwaiąca tak dawno korrespondencya między rządem naszym i Angielskim, zastanawia powszechną uwagę; niektórzy maią nadzieię przywrócenia pokoiu. To przynaymniey pewna, że Anglikom na początku woyny zatrzymanym u nas, dziś nie bronią iechać do oyczyzny. Lord Elgin, Yarmouth, wielu innych znayduią się teraz w murach Paryzkich. Wczora Napoleon umieścił w legionie honorowym Astronoma Messier, Millin, Ventenat, i 11 innych członków Instytutu narodowego.

Przed kilko d. zawineła do Orient fregata Amerykańska, na którey przybył nowy Agent RP. do Francyi. Przez ten statek odbieramy wiadomość z New Yorck, że w tém mieście na rozkaz Prezydenta Stanów Jeffersona został aresztowany Półkownik Smith Siestrzeniec dawnego Prezydenta Adams, kupiec Ogdin, i wielu innych obywatelów maiętnych, którzy G. Miranda pomagali uzbraiać okręta, zaciągać żołnierzy, z którémi wyprawę miał przedsięwziąć do Carracas, i mieszkańców tey prowincyi buntować przeciw Królowi Katolickiemu. Tenże statek doniosł, że d. 19 Marca w stolicy Amerykańskiey Washington, izba Reprezentantów za wniesieniem Nicholsona, ustawę napisała mocną przeciw Anglikom; którą natychmiast przesłano do potwierdzenia Senatowi; co że nastąpi wkrótce, spodziewaią się Amerykanie, zwłaszcza, że w izbie niższey bardzo mała liczba była przeciwnie myślących, Wspomniona ustawa zawiera w sobie zakaz ogólny wprowadzania towarów Angielskich do Ameryki ziednoczoney, dopóki dwór Londyński nie nadgrodzi poddanym RP. szkod poniesionych, nie uwolni ludzi gwałtem do służby wziętych, i nie przyzna prawa żeglugi wolney narodowi oboiętnemu. Inne przepisy niewiadome. Angielskie iednak pisma łatwieyszey ugody spodziewać się niedawno kazały między rozróżnionemi stronami.

D. 5 Maia. Wczora Minister morski Decrés prezentował Napoleonowi Kapitanów okrętowych Lucas i Linfernet. Obydwa pod nieszczęśliwym Adm. Villeneuve walczyli w Trafalgar; obydwa z wodzem swoim niedawno z Anglii powrócili na słowo uwolnieni. Lucas kommendant okrętu Formidable, widząc Nelsona lecącego przeciw Admiralskiemu Francuzów, Bucentaure, którego iuż nie zasłaniał Neptune z linii wypchnięty, pośpiesza na ratunek, zasłania sam wodza, bitwę stacza krwawą; w którey gdy poległ Nelson, a nieprzyiaciele stratą tego rycerza byli potrwożeni, Lucas rozkazał ludziom swoim przechodzić na okręt Victory. Już kilku przeszło; gdy Anglikom na pomoc przybyły 2 inne okręta, których ogniem Formidable pokryty, zupełnie zepsuty, straciwszy większą maytków i żołnierzy połowę, poddał się odporu żadnego czynić nie mogąc, i wnet utonoł. Podobnym sposobem Kapitan Linfernet, gdy Villeneuve dał wszyst-

kim okrętom rozkaz walczenia, wprowadza swóy pośród linii nieprzyiacielskiey, ogień długo wytrzymuie, odpor daie, flagi zwiesić nie chcąc, aż nakoniec Francuzki statek utonoł, z którego ludzi niewiele Anglicy ratowali.

Te wszystkie okoliczności gdy panuiącemu przełożył Minister, Napoleon głośno pochwalił odwagę wspomnionych Kapitanów, oświadczaiąc, iż gdyby wszyscy ich towarzysze tak uczynili, mogli Francuzi spodziewać się zwycięztwa; i przydał, że gdy ich waleczności sprawiedliwość oddaie, innych sądzić każe surowie, i uczynić przykład potrzebny. Lucas i Linfernet uwolnieni od zwyczayney odpowiedzi za stracone okręta, umieszczeni w legionie honorowym, otrzymaią rangę Kontr Admirałów.

Do Morlaix zawinoł naprzód statek Angielski, na którym znaydowało się 130 ieńców Francuzkich z niewoli nieprzyiacielskiey oswobodzonych. Wkrótce po nim nadszedł drugi Francuzki, z 184 ludźmi. Kommendant tego doniosł, że Kapitan L' Hermite z eskadrą wysłany z portu Orient, krążąc przy Afrykańskich brzegach, poymał nieprzyiacielską fregatę od 28 arm. i 5 okrętów kupieckich; sam zaś pośpieszaiąc na mieysce przeznaczone, ieńców Angielskich odesłał do Plymouth; rząd nieprzyiacielski równą liczbę Francuzów na tymże statku naszym odprowadzić kazał do oyczyzny. Słychać, iż wkrótce ogłoszona będzie zamiana powszechna, według umowy, która niedawno miała być podpisana. Tymczasem znacznieysi Anglicy na początku woyny zatrzymani, odbieraią pozwolenie iechać do Londynu, na słowo tylko, czyliteż do zamiany, niewiadomo.

Rząd nasz do wszystkich kościołów Katolickich przesłać kazał exemplarze Katechizmu, niedawno złożonego przez Legata stolicy Apostolskiey Kardynała Caprara, ażeby iednostayna była nauka w narodzie całym. Następca tronu Bawarskiego wczora odwiedzał Instytut tuteyszy głucho-niemych, zadawał uczniom mnogie pytania, i lepiey odpowiadaiących hoynie obdarzył. Syn Elektora Badeńskiego gdy oglądał niedawno mennicę, wybito w obecności iego medal z wyobrażeniem Xiążęcia, i napisami stosownemi.

Ludwik Buonaparte na komsumpcyą chory, wyiechał na wieś dla poratowania zdrowia. Z Berlina zaproszony od niego lekarz Formey, wkrótce tu ma przybyć. Wydane są rozkazy do kopania kanału łączącego Ren z Rodanem, morze środziemne z północném; długość iego wynosić będzie 71 mil Francuzkich.

Prawdziwa była wiadomość podana przez Konsula Amerykańskiego, który niedawno przybył do Orient, że Kongres uchwałę napisał zabraniaiącą wprowadzania do kraiów RP. Angielskich wielu towarów; i przesłał Senatowi, ażeby w prawo zamienioną została. Tenże Konsul doniosł, że d. 2 kwietnia Prezydent Jefferson przesłał do Kongressu pismo zwiastuiące, iż zawiedzionym został w nadziei, że Hiszpani czynić nie będą nic przeciwnego trwaiącey spokoyności między 2 narodami sąsiedzkiemi, dopóki nie zaydzie umowa przyiacielska o naznaczenie pewnych granic między Louisianą, Floridą, i dalszemi dzierżawami Króla Katolickiego. Niespodzianie albowiem kommendant Floridy wysłał znaczną liczbę żołnierzy na osadzenie okolic, które do kogo należeć maią, nie wiadomo. Amerykańscy Officyerowie nie śmieiąc zaczynać sporów okropne skutki mogących zprowadzić na oyczyznę, ustąpili spokoynie za rzekę Sabyne. Miasteczko Natchiloches poddało się Hiszpanom, którzy na tey zdobyczy nie przestaiąc, przeszli rzekę pomienioną. Dopiero Kommendant Amerykański ruszył całą potęgę, i zniewolił przeciwników do ustąpienia. Prosi Stanów Jefferson, ażeby rozkazały, co w takiém zdarzeniu rząd czynić powinien.

Napoleon z Marszałkiem Bessieres był w Wersalu, i wydał rozkazy względem naprawy potrzebney w tym pałacu od r. 1789 opuszczonym. Gdy pokazano iemu listę ludzi woyskowych, którzy podczas ostatniey kampanii ranę odnieślszy, stali się niezdatnemi do służby, z przyłączoną pensyą dla każdego, potwierdził dzieło departamentu woiennego, przydaiąc każdemu część pensyi nadto trzecią, która ieszcze ma być podwyższona, gdy skończone będą rachunki kontrybucyi wybranych w kraiu nieprzyiacielskim.

Adm. Batawski Verhuel i Poseł RP. Brantsen traktuią z Ministrem Talleyrand względem następuiących odmian rządowych. Słychać, że wszystko zależy od tey negocyacyi, do którey umocowani zostali od wysokich stanów; te zaś nic u siebie nie postanowiły pewnego. Dziś umarł w stolicy naszey Crillon syn starszy X. Crillon-Mahon, który dobył Port Mahon, i Gibraltar nieskutecznie szturmował. G. Regnier został wyższym Officyerem legionu honorowego; w tymże umieszczeni są: Denon, Messier, Lacroix, Ventenat, S. Pierre, Morellet, Naijon, Dupuis, Millin, Peyre, Roland członki Instytutu.

Adjutant Józefa Buonaparte przywiozł 10 chorągwi zdobytych na G. Damas, i doniosł, że wielką liczbę obywatelów Neapolitańskich przyprowadzono pod strażą do Turinu, między któremi znayduie się Bianchi, powołany o spólnictwo machiny piekielną zwaney w r. 1800; tego do Paryża kazano odprowadzić gensdarmom. Marszałek Jourdan przybył do Neapolu. Obleżenie Gaety opieszale idzie; iednakże G. Gardanne przełamawszy wiele trudności, szańce sypać, batterye zakładać zaczoł. Część artylleryi nowo zaciągnioney w kraiu Neapolitańskim zprowadził do obozu.

W obszernym rapporcie o czynnościach woiennych w Calabryi, te są znacznieysze szczegóły. Ciągnienie Francuzom było trudne nieskończenie, nie tylko dla gór wyniosłych, drog zepsutych, aleteż dla ziemi po wielu mieyscach zburzoney dawném trzęsieniem; działa, żywność, zawady, na mułach trzeba było przenosić. Pod G. Regnier naywyższym wodzem służyli GG. Verdier, Compere, Franceschi. Armia Neapolitańska zkładała się z regimentów gwardyiskich, Albania, Macedonia, Samnitów, wielu innych, co nie czyniło nad 20 batalionów.

Z pospolitego gminu rzadki porwał się do broni. Gdy albowiem G. Minutolo napisał do G. Regnier, iż ieżeli Francuzi lud pospolitém ruszeniem zebrany nie poczytaią za woysko posiłkowe, nawzaiem Neapolitańczykowie z poymanemi nieprzyiaciołami postąpią według prawa wetowego; a wódz nasz odpowiedział, iż regularny żołnierz dozna względów przyzwoitych; lecz gmin pospolity surowie karany będzie; uwiadomieni o tém Calabrowie zostali w domach spokoynie, małą liczbę wyiowszy. Większey bitwy i krwawey nigdzie nie stoczono podczas tey kampanii; skończyło się wszystko na małych gonitwach. D. 20 Regnier zbliżaiąc się do Reggio, postrzegł wychodzące z portu 50 statków przewozowych do Sycylii; gdy stanoł z iazdą nad brzegiem, Neapolitańczykowie z szalup swoich ognia silnie dawali. Teraz wodzowie Francuzcy myślą zgromadzać okręta potrzebne nie tylko do Sycyliiskiey wyprawy, aleteż do zamknięcia morzem Gaety. Są małe eskadry z fregat, korwet, i mnieyszych statków złożone w Genui, Portoferraio, Civitavecchia; żadna iednak dotąd nie wyszła pod żagle, dla boiaźni spotkania silnieyszych Anglików. W prawdzie z Civitavecchia odważyły się wypłynąć niektóre; lecz natychmiast od nieprzyiacioł zabrane zostały.

BRYTANNIA W.

LONDYN 3 Maia. Zeglarze nasi nie przestaią zabierać w znaczney liczbie statki pod flagą Pruską płynące; takich niedawno do Yarmouth wprowadzono 13 drzewem ładownych. R. 1802 liczono ogółem w Pruskiey Monarchii okrętów rozmaitey wielkości 2100; przez lat kilka powiększyła się znacznie żegluga. Admiralicya rozkazała, ażeby Anglicy na morzach północnych nikomu naymnieyszey przykrości czynić nie śmieli.

Z Indyi wschodniey lądem przyszła wiadomość, że kompania nasza pokóy zyskowny podpisała z Holcarem i wielo mnieyszemi Xiążęty. Od Admirałów Duckworth, Strachan, Warren, czekamy rapportu niecierpliwie; dziś iest pogłoska, że przy Afrykańskich brzegach ieden z tych wodzów doścignowszy eskadrę Francuzką, zwiodł bitwę, wygrał, poymał wszystkie okręta nieprzyiacioł, i w liczbie ieńców ma Hieronima Buonaparte.

Donieśliśmy dawniey, że manifest Królewski przeciwko dworowi Berlińskiemu o zaięcie Hannoweru został przesłany do Europeyskich Mocarstw, i Seymu Rzeskiego w Ratisbonie; osnowa tego pisma następuie. Obiawił

dwór Berliński nieprzyiazne zamiary dotąd ukrywane w przychylnych oświadczeniach. Nota podana Ministrom Angielskim przez posła Jacobi w Londynie d. 4 kwietnia, zwiastuie iż Elektorat Hannowerski iest zaięty, porty zaś morza Niemieckiego i Lubeka zamknięte statkom naszym. To oświadczenie wywraca i niszczy przyiazne dawnieysze; przydać ieszcze trzeba, że Monarcha Pruski mniema tym sposobem mieć prawo do wdzięczności innych Mocarstw. Król wyzuty z oyczystych dzierżaw, znieważony i obrażony, użył środków zgodnych z dostoieństwem korony swoiey. Jako Elektor, sobie samemu, Europie, i poddanym winien iest podać uroczyste oświadczenie przeciw niesłusznemu przywłaszczeniu.

Dowodzić nie trzeba, że gwałtowny zabor przeciwny iest prawom narodów, ustawom Rzeskim. W tém zdarzeniu podeptane są zasady towarzyskie; nie mogłby świat wierzyć, gdyby rzecz nie była nad słońce iaśnieysza. Co uczynił dwór Berliński r. 1801, gdy żołnierzem swoim Hannower osadził; co podczas negocyacyi o indemnizacye po Lunewilskim traktacie; oświadczenie iego, gdy r. 1803 Francuzi Hannower zaymowali; naostatek uciążliwe warunki, pod którémi zamyślał woyska własne w tym kraiu postawić na mieyscu nieprzyiacielskich; to wszystko dostateczną przestrogą było dla rządu Elektorskiego, ażeby unikał wdania się dworu Berlińskiego, wtenczas nawet, gdy był blizkim woiowania z nieprzyiacielem powszechnym. Opoźnione w r. 1805 przybycie do Hannoweru woysk Angielskich i zprzymierzonych, dało Pruskim sposobność uprzedzenia onych, i zaięcia kraiu wraz po oddaleniu się Francuzów. Wtenczas uczynił Fryderyk 3 oświadczenia przychylne, wezwał Ministrów Elektorskich do obięcia i sprawowania rządu imieniem Jerzego 3. do zgromadzenia szczątków armii rozbroioney. Jednakże kray od nieprzyiciela wyniszczony, doświadczył ucisku nowego przez rekwizycye Pruskie, bez względu na powszechny niedostatek.

Po skończoney kampanii w Niemczech południowych, spodziewano się Francuzkiego naiazdu w północnych. Mocarstwa zprzymierzone oddalaiąc niebezpieczeństwo groźne Prusakom, dały natychmiast armie 2 posiłkowe Fryderykowi 3, zaręczaiąc dziel ieyszą ieszcze pomoc w przygodzie. Nie godziło się rozumieć, że Prussy korzystać zechcą z tych posiłków, niemniey z obiecanych subsidiow pieniężnych, o które proszono Anglików, dla otrzymania u nieprzyiacioł warunków przeciwnych dobru naszemu. Jednak to się stało. D. 15 grudnia, 1805 Haugwitz i Duroc podpisali umowę taiemną, wtenczas właśnie, gdy dwór Berliński obowiązany był oświadczyć się przeciwko Francuzom, ieśliby ci odrzucili słuszne propozycye do ugody podane przez Fryderyka 3. D. 22 Lordowi Harrowby przełożono potrzebę porozumienia się między wodzami woysk zprzymierzonych i Pruskich, iakie stanowiska obrać przystało w Saxonii niższey, i wysłano Barona Krusemark do Ministrów Hannowerskich, z zaleceniem, ażeby dostarczali żywność załodze Francuzkiey w Hameln.

Trzeba było zgodzić się na to d. 4 stycznia; ponieważ chciano przeszkodzić, ażeby nieprzyiaciel nie w targnoł do Elektoratu podczas negocyacyi. Czyliż dwór Berliński nie wiedział, iak Haugwitz dokonał dzieło iemu poruczone? iaki cel był poselstwa iego do Francuzkich obozów? D. 27 stycznia doniosł dwór Berliński Ministrom Hannowerskim, że mocą traktatu iuż potwierdzonego, Elektorat nie będzie zaięty od woysk Francuzkich; że inne w nim będące ustąpić maią; że kray cały zostanie pod opieką i administracyą Króla Pruskiego, aż pokóy przyszły między Anglią i Francyą los wątpliwy Hannoweranów ustali. Przytém żądano, ażeby Ministrowie wspomniani zalecili wszystkim urzędnikom, iż podległemi odtąd być maią rządowi Pruskiemu tylko, bez związku z postronnemi. To wezwanie podpisał własną ręką Fryderyk 3, i przydał na końcu:. Nie potrzeba przypominać, że kray Hannowerski cieszyć się powinien z tey przemiany. Spełniłyby się chęci może, gdyby nowa administracya którą przyiołem, uszczęśliwiła mieszkańców, i podobaną została Krolówi Brytanii W, któremu dać pragnę w tém zdarzeniu równie iak w innych dowod poważenia, szacunku i przyiaźni. *Reszta poźniey.*

Korrespondencya między naszemi Ministrami i rządem Francuzkim trwa ieszcze; przeważa w narodzie opinia, że sama tylko ieńców zamiana iest oney celem o pokóy traktować zapewne nie będziemy bez porozumienia się i przyzwolenia zprzymierzeńców naszych. Dotąd iednak Fox nie udzielił Parlamentowi wiadomości, iakie warunki ugodliwe podawał nieprzyiaciel. Słychać że o to był spor wielki na radzie gabinetowey, którego ten ma być skutek, iż wkrótce nastąpi w Ministeryum odmiana osob niektórych. Kupcom naszym coraz bardziey czuć się daie zawieszenie handlu zyskownego w portach Pruskich, lecz cały narod w tém iest przekonaniu, że honor nie pozwala Anglikom cierpliwie poglądać na zaber oyczystych dzierżaw Króla swoiego, gdybyśmy naywięcey cierpieć i łożyć mieli dla utrzymania honoru korony.

SZWAYCARY.

BASEL 1 Maia. Z Neufchatel wiadomość przyszła, że G. Oudinot towary pod imieniem Angielskich zabrane w tém mieście, zkonfiskował na rzecz Francyi, i z publicznego targu przedawać kazał. Opisać trudno rozpacz kupców tuteyszych, którzy tym sposobem tracą wiele. Wkrótce potém Agent Napoleona podał prożbę do rządców naszego Cantonu, aby kilkunastu obywatelów miasta Basel aresztowano, podeyrzanych o wprowadzanie towarów nieprzyiacielskich do kraiu, i przewożenie onych do Włoch i Francyi traktatem zakazane. Uczyniła wszelką powolność rada mnieysza; poymano natychmiast kilkanaście osob; lecz wkrótce potém wszystkim dóm własny za więzienie naznaczono. Ci i drugich wielu, cokolwiek mieli towarów Angielskich w składzie, niemieszkaiąc umyślili wyprowadzić; a ponieważ droga do Szwabii niebezpieczna, dla będących tam woysk Francuzkich, przeniesiono więc wszystko wgłąb Szwaycarów.

Tymczasem Landamman RP. Merian przez posłuiącego w Paryżu Maillardoz uwiadomiony o nieukontentowaniu rządcy Francuzkiego, że przymierze z Francyą od Szwaycarów nie iest ściśle zachowane, względem zabronionych towarów, posłał do Paryża usprawiedliwienie swoie, do Contanow napisał, ażeby odtąd pilną baczność miały na kupców. Słychać, iż Napoleon domaga się koniecznie zabrania i konfiskaty towarów Angielskich w całych Szwaycarach, grożąc woysko wyprowadzić do kraiu. Wyrachowano, że tych towarów znayduie się w RP. za 150 mill. franków.

BATAWSKA. RP.

HAGA 10 Maia. Prożba, którą obywatele miast Harlem i Amsterdamu podpisali w znaczney liczbie, dotąd ogłoszona nie iest. Żądaią, ażeby wysokie Stany nie powtarzaiąc na wprowadzenie nowości niebezpiecznych, utrzymały konstytucyą r. 1797, z niektóremi odmianami; ta albowiem była naylepiey przystosowana do rządu Republikantskiego, i wpływ dawała narodowi do wyboru swoich Reprezentantów. G. Michaud z wielo innemi przybył do naszey stolicy, Doktor Gall nie rozpoczowszy nauki swoiey, iak się spodziewano, w Amsterdamie, po kilku rozmowach odprawionych z lekarzami sławnieyszemi, wyiechał do Paryża, zkąd ma powracać do Niemiec.

WILNO d. 12 Maja. Z Koncertu danego w Wielkim Teatrze Wileńskim d. 25 Marca 1806 Roku. przez JP. Krystynę Frankową Konsyliarzową nadworną, na fundusz do opłacenia lekarstw dla choruiących ubogich w Wilnie, przychodu było czer: zł: 344, Talarów 212. zł: 3 gr: 10. Z tego zapłacono za Orkiestrę, za oświecenie Teatru (który bezpłatnie pozwolony był od JP. Antreprenera Każyńskiego) żołnierzom straż trzymaiącym, Drukarni za wydrukowanie afiszów i biletów, iakoteż pism potrzebnych do Instytutu wspomnionego funduszu, za oprawę Protokułu w który maią być wpisywani chorzy, ogółem czer: zł: 53 zł. 3 gr: 10 Pozostaie czer: zł: 291 i Talarów 212.

Summa ta złożona iest u JW. Prezydenta Romera. Po wydaniu iey zdany będzie rachunek. Tymczasem uwiadamia się Publiczność, iż chorzy ubodzy iuż od 15 kwietnia 1806 zaczeli korzystać z tego dobrodzieystwa, maiąc radę Lekarza i lekarstwa bezpłatnie; i nadal każdy chory maiący świadectwo od Proboszcza czyli Pastora swoiey Parafii, iż prawdziwie nie iest w stanie opłacenia apteki, równą mieć będzie pomoc, udaiąc się w Niedzielę i Czwartki o 10 godzinie z rana do domu Akademickiego, który przed tém należał do X. Macieia Radziwiłła.

w WILNIE w DRUKARNI XX. PIAROW ROKU 1806 DNIA 12 MAIA SOBOTA